

Innovatsioon noorsootöös - omavalitsus uuenduste mootorina

Kaire Soomets
Kohaliku tasandi koostöö- ja arenguüksus
kaire.soomets@entk.ee

Muutused ühiskonnas = muutused noortevaldkonnas

- Kuhu Eesti noor põlvkond areneb ning millist arengut oma pere, kogukonna ja riigi jaoks soovime?
- Noortevaldkonna areng ja väljakutsed lähtuvad noorte, noortepoliitika ja noorsootöö ning kogu ühiskonna seisundist ja arenguvajadustest.

Noorsootöö on instrument noore ja ühiskonna ees seisvate väljakutsete lahendamiseks.

Noorsootöö uut moodi. Miks?

- Muutustega toimetulemiseks – igas noort ümbritsevas valdkonnas.
- Osaluse suurendamiseks - tugeva kodanikuühiskonna kujunemise toetamiseks.
- Konkurentsivõime suurendamiseks - noore tööturule sisenemise ja eduka toimetuleku toetamiseks.
- Selleks, et oma tööd targemat teha (IT-oskused, -arendused).

Läbimõeldud ja ühiskonna arengute kaasas käiv noorsootöö saab olla omavalitsuse jätkusuutlikkuse võti.

Innovatsioonimalevad – kaasaegsed töökogemused, uued partnerid

- 11 korraldajat tegid malevaid tavapärasest teisiti - uut moodi. Osales 781 noort.
- Järva valla õpilasmalevas toimus Mobiilne malev mobiilsetes töökohtades.
- Kuressaare Noortejaama malevanoored said töökogemusi näiteks muuseumis ja lemmikloomade turvakodus.
- Pärnumaal loodi õpilasmaleva innovatsioonina muusikarühm kus õpiti, arranžeeriti ja salvestati 9 endisaegset malevalaulu.

Uut moodi noorteinfo

- Noortele oluline teave koondatud portaali www.teeviit.ee
- 2018 katsetasime noorsootöö nädalal **veebinari formaati** (teemad: osalus, huviharidus, huvitegevus, vabatahtlikkus)
- Spetsiifilisemat laadi infot **virtuaalreaalsete** ja **interaktiivsete** töötubade kaudu:
  - ✓ bionalüütiku ja õe amet tervishoiusektorist
  - ✓ noorsootöötaja amet ja töötamisvõimalusi

KOV KTG III etapp - innovatsioonimudelid

- Tänu ESF vahenditele avanes 2015. aastal võimalus uudsema koostöömudeli rakendamiseks suhetes kohalike omavalitsustega (KOV) – koostöögrupid (KTG).
- Fookus - piirkonna KOVide koostöö noorsootöö arendamisel.
- III etapp – innovatsioonietapp – omavalitsused, kel oli võimekust tuua uusi lahendusi kohaliku tasandi noorsootöö korraldamisse.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Innovatsioon omavalitsuste koostöös

- **Harju-, Hiiu-, Saaremaa KTG** loovad kohaliku tasandi noorteinfo väljundit väga suure piirkonna koostöös.
- Info on koondatud **piirkonnapõhiselt** - noorteinfo noorele tema asukohast vajadusest ja huvist lähtuvalt.
- **Elva KTG** loob noorte meediavõrgustikku, kus vabatahtliku töö eest on võimalik koguda "punkte" ning vastavalt motivatsioonisüsteemile saada oma panuse tunnustust ja teenuseid kohalikelt ettevõtetelt.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Noorsootõtajate oskused ressursipanka

- **Saaremaa KTG arendab** uut moodi lähenemist noorsootõtajate oskustele ja noorsootõtõasutuste ressurssidele.
- Ressursipanga olemasolu loob võimalused koostõõks, kogemuste ja ressursside jagamiseks ning otstarbekamaks kasutamiseks.
- Luuakse IT lahendus, mida on võimalik kasutada igas Saaremaa noorsootõtõ keskuses.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Noortele võimalused kättesaadavamaks

- **Tartu KTG** töötab välja, kohaliku tasandi noorsootöö asutuse kompetentside arendamist puuetega ja puueteta noorte noorsootöösse integreerimiseks.
- **Elva KTG** arenduse keskmes on sõidujagamisteenused, mis on küll Eestis küll kättesaadavad, kuid ei ole varasemalt olnud suunatud eraldi hajaasustusele ja sihtgrupile – noored.
- **Hiiumaa KTG** töötab välja sobivat „põgenemistoa“ formaati, et arendada mudelit noorte võtmepädevuste edendamiseks ja kaasamise suurendamiseks.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Mitteformaalne õppimine kui toetav partner formaalharidusele

Anu Reinsalu
Kohaliku tasandi koostöö- ja arenguüksus

anu.reinsalu@entk.ee

Õppimine võib toimuda kõikjal

- Tasemehariduses (formaalõpe)
- Muu organiseeritud õppetegevuse kaudu (mitteformaalne õpe)
- Igapäevase tegevuse käigus ja vabal ajal (informaalne õpe)
- Töökogemuse kaudu, sh vabatahtlik töö

Mitteformaalsed õpet iseloomustab

- Eesmärgipärasus ja kavatsuslikkus
- Vabatahtlikkus
- Õppijakesksus
- Paindlikkus, kuid struktureeritud moel
- Kättesaadavus kõigile
- Individuaalse ja sotsiaalse õppimise tasakaal

Miks on vaja lõimida formaalõpet ja mitteformaalsed õppimist?

- Lähtume õppijast, tema arenguvajadustest
- Väärtustame noore aega
- Väärtustame erinevates õpikeskkondades omandatud teadmisi ja oskusi

Võimalused FÕ/MFÕ lõimimiseks

- VÕTA – varasemate õpi -ja töökogemuste arvestamine
  - Seaduslik raamistik olemas (PGS §17p4)
- Riik toetab ja rahastab FÕ ja MFÕ-d lõimivat noorsootööd näiteks:
  - Varaait projektikonkurss (ENTK)
  - Avatud noortekeskuste projektikonkurss (ENTK)
  - Klass+ (Innove)

Näide 1: Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei koostöös Vanalinna kooliga projektis „Noored mitteformaalsete õppematerjalide ning loomingulisuse arendamise poolt!“

- 2015 ehtasid noored ANK konkursi toel helistuudio
- 2017 idee elavdada kooli kirjandustunde kohustusliku kirjanduse helindamisega.
- Kaasasid Sillamäe Vanalinna kooli algklasse (3.klassid)
  - Info koolides, sotsiaalmeedia ja ajalehe kaudu
  - Õpilased valisid välja lugemikust palad, tegid helindused, kunstitunnis pildid juurde ja panid videoks kokku.

TULEMUS: Kõik õpilased kaasatud, hinded saadud, õppeprotsess huvitav.

Näide 2: Haanja noortemaja (Haanja Kool, MTÜ Ruusmäe Noorteklubi, MTÜ Nuti-Võlur) „Mobiilne innovatsioonistuudio“

- Haanja Kooli hindamisjuhendisse, tunnustamise korda, aine- ja töökavadesse tehti täiendused eesmärgiga lõimida formaal- ja mitteformaalõpet.
  - Haanja Noortemaja huviringides valminud töid sai õpilane esitada koolis aineõpetajale hindamiseks.
  - Tunnustamise kord ütleb, et õpilasele antakse ainealane tänukiri väga heade õpitulemuste eest, eduka osalemise eest olümpiaadidel, konkurssidel, viktoriinidel, mis kehtib ka huviringides tehtu kohta.
  - Ainekavades on kirjas, et õppetöö hindamisel arvestatakse ka huvitegevuses tehtut ning saavutatud tulemusi.
- Vahendite ühiskasutus

Näide 3: Paikuse Huvikooli ja Paikuse Põhikooli projekt „Digipädevus - üks võtmepädevustest elukestvaks õppeks“

- Õppetöö ühine ja loogiline planeerimine huvikoolis ja põhikoolis, et ei tekiks dubleerimist.
- Drooniõpe informaatika õppekavas (4.-5.klass).
- Õpetajate ja IKT vahendite riskasutus.
- Ühiskoolitus koostööpartneritele: põhikooli õpetajad, huvikooli õpetajad, noorsootöötajad.
- Robotika ja drooniõppe töötoad propageerimaks LTT õpiringe/huvialasid üldhariduskoolis ja huvikoolis.
- Interaktiivne laud ainetunnis + kooli loovtöodes.

Kokkuvõtteks

- Noored on võimelised ise mitmekesisistama oma õppeprotsessi ja valima õppestrateegiaid
- Põnevus motiveerib õppima
- KOV saab prioritseerimisega kaasa aidata
- Riik jätkab toetamist

Aitäh ja edukat lõimimist!

Koostöövõimalused riigipoolse täiendava toetuse kasutamisel

Karl Kirt
kohaliku tasandi koostöö- ja arenguüksus
karl.kirt@entk.ee

Riigipoolse täiendava toetuse eesmärk

- Huviharidus ja huvitegevus (HH/HT) kättesaadavamaks 7-19 aastastele noortele ehk rohkem noori noorsootöösse.
- Kättesaadavus peab olema spordis, kultuuris ja LTT.
- Lähtuda tuleb osalemist takistavate kitsaskohtade lahendamisest.
- Iga KOV teab kitsaskohti ise – seetõttu toetuse kasutamise osas suur iseotsustusõigus.

Noorsootöö põhimõtted

- Noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse.
- Tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest.
- Noorsootöö põhineb osalusel ja vabal tahtel.
- Noorsootöö toetab noorte omaalgatust.

Noorte kaasamine ja noorte vajadustega arvestamine

- ... on noorsootöö läbiv põhimõte
- ... väljendub seaduse tasandil (NTS § 4)
- ....HH/HT toetuse osas valitsuse määruse tasandil (toetusfondi baasmäärus)

Erinevad meetmed toetavad sellise olukorra kujunemist, kus noorte kaasamine ja noorte vajadustega arvestamine oleks iseenesest mõistetav.

Soovitused kava koostamiseks

- Eelmise perioodi ja kehtiva kava analüüs.
- Mis töötab hästi, mis pigem mitte.
- Ideekorjeid, maailmakohvikuid, küsitlused, üritused kitsaskohtade välja selgitamiseks.
- Kitsaskohtade lahendamiseks tegevuste planeerimisel taas vajalik kaasamisprotsess.

Soovitused kava koostamiseks

- Eesmärgiks, et kava tuleks võimalikult laiapõhjaline ja noorte vajadustest lähtuv.
- Oluline on leida sobivaim võimalus noorte kaasamiseks.
- Kava raames loodud fondidest raha jagamise otsustamisel kaasake noori.
- Kava koostamine vajab aega – paari nädalaga koostatav kava ei pruugi vastata noorte tegelikele vajadustele.

Teenusepakkujate kaasamine

- Toetuse kasutamisel tuleb teenusepakkujaid kohelda võrdselt.
- Mida rohkem teadmisi teenusepakkujatest, seda rohkem valikuvõimalusi noortel.
- Ka info teenusepakkujatest on oluline sisend kava koostamise protsessi.
- Digilahendus aitab omavalitsuselt erinevad teenusepakkujad kaardistada.

Digilahendus kui uus võimalus HH/HT analüüsiks

- Esimest korda sai digilahenduse kaudu esitada tulemusi ja uut kava.
- Ennekõike tööriist omavalitsuse jaoks.
- Edaspidi aastate lõikes võimalik analüüsida valdkondade rahajaotust kui ka teenusepakkujate kasutamist.
- Analüüsida HH/HT kvaliteeti ja muutusi aja jooksul.

AITÄH!

